

Posamezna štev. v Ljubljani in Trstu 4 vin.

"JUTRO" izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 5. zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto mesečno K 1.80, polletno K 9.—, četletno K 4.50, letno K 15.00. Za inozemstvo: letno K 28.—. Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Uredništvo in upravnishvo je v Franciskanski ulici 8. Opisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnishvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, posilane in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 303.

Nekaj o militarizmu.

Temeljni problem človeške družbe je gospodarskega značaja, ker ako hoče družba obstajati, morajo biti predpogoji za obstoj poedincev, iz katerih sama sestoji. Torej je glavna naloga družbe delo za življenjske potrebe. Temeljni problem človeške družbe je torej problem produkcije.

In ako sežemo v najstarejše zgodovinske podatke o človeški družbi, vidimo, da se je problem produkcije v praktičnem življenju reševal tako, da sta si stali nasproti vedno dve skupini. Na eni strani ogromna večina mase, ki ne poseduje ničesar drugega kakor svojo delavsko moč, s katero proizvaja vse to, kar družba rabi za svoj obstoj in daljši razvitek. Ta ogromna večina pa od sadu svojega bdišiš telesnega ali duševnega dela dobi komaj toliko, da životari in nima nikakega imetja.

Na drugi strani pa je peščica ljudi, ki gospodari čez vse. Ima vse imetje, vso moč in oblast.

Sicer je bil poleg teh dveh glavnih razredov v vsakem ustroju človeške družbe še tretji razred, rekel bi kak srednji razred; stari vek je imel svoje le napol svobodne trgovce in obrtnike; srednji vek svoje svobodne meščane; nova doba pa svoje napol premožne meščane. Ta srednji stan pa tvori vedno le prehod od enega do drugega izmed glavnih družabnih razredov.

Konstatirati hočem, da kdor ne išče za človeško družbo nadnaravnih nalog in ciljev ter vzame stvari tako kot so, mora razumno priti do zaključka, da je glavna naloga človeške družbe proizvodnja življenjskih potrebščin in da je do danes še vsaka družabna organizacija problema produkcije rešila tako, da je velikanski prepad med posedujočimi in neposedujočimi.

In kje naj pred vsem iščemo vzrok tega nenaravnega razmerja? Zgodovina nam to jasno pove, ko pravi, da tisti razred človeške družbe, ki je razpolagal z oboroženo silo, je imel vedno tudi v svoji moči imetje in oblast nad vsem. Tako je bilo in je še.

In dandanes se mase že zavedajo in s pravico vidijo v militarizmu svojega največjega sovražnika.

Ako se danes ozremo le po evropskih državah z razvitimi gospodarskimi razmerami buržoazije.

V napol fevdalnih državah pa le višji krog. Med te spada tudi naša t. zv. širša domovina Avstrija.

Slovenski narod vzet kot celota nima niti najmanjšega interesa na tem, da bi se navduševal za militaristično propagando. Avstrijski militarizem služi le intencijam višjih krogov in prezira celo interese buržoazije, katere Slovenci sploh nimamo in nas torej militarizem niti od te strani ne more zanimati. Vse kar imamo mi od militarizma je to, da imajo slovenski polki to čast, da v vsaki vojski korakajo prvi v boj.

Drugeče pa nam je v naši državi ogrožen celo narodni obstoj. Avstrijske vlade nas Jugoslovane namenoma in dosledno na vse mogoče načine zavirajo v našem gospodarskem in kulturnem razvoju, samo da ne postanemo faktor, s katerim bi morale računati. Daleč sem od tega, da bi komu rekel, naj Avstrijo sovraži.

Tega nikakor ne. Mislim pa, da je človeku prirojeno, da sebe najprej in najbolj ljubi. In isto je pri vsakem narodu, ko se začne zavedati svoje narodne individualnosti. Če ima narod v sebi dovolj sposobnosti in življenjske sile, bo pač prišel do spoznanja, kaj mu je delati.

Sicer pa se Avstrija oborožuje le radi Nemčije. In zato se Jugoslovani še tem manje moremo zavzemati za militaristično propagando, ker s tem krepimo na domačih tleh Nemčijo.

In merodajni krog med avstrijskimi Jugoslovani, če razumejo konstelacijo mednarodne politike in če imajo za kako stvar smisel, morajo vendar uvideti to, kar že v cel svet, da pri sedanjih situaciji mednarodne politike naše ozemlje na direktni črti nemške gospodarske ekspanzivnosti, ki stremi po Mali Aziji.

Zato bi poštenji ljudje pač ne smeli nasesti človeku, ki bi za ministrski frak še celo svojo dušo prodal.

Gospod urednik, sicer pa rajše končam. Ker če bi razmotrival o militarizmu s stališča modernega človeka, bi bil list zaplajen, kaj se če! pač nazadujemo v A Avstriji. — Č.

Splošni pregled.

Novi parlament, — kakor piše Vaterland — bo zboroval samo tri tedne — potem pa bo takoj odgojen na jesen. V svojih prvih sejah ne bo parlament obravnaval nobenega važnejšega vprašanja. Lahko pa pride do adrese debate ker bo Bienenrth zopet razvil svoj program.

Minister Geßmann je imel v Oberhollabrunu volilni shod, na katerem pa so imeli nasprotniki nacionalci in soc. demokrati večino. Pri kolodvoru je prišlo do burnih demonstracij proti dr. Geßmannu, pri čemer se je metalo tudi kamenje. Minister se je komaj rešil v vagon in se je hitro odpeljal.

Garibaldi pojde v kljub temu, da je oficijelna Italija zanikavala njegove namene, vendarle v Albanijo in bo tam prevzel poveljstvo nad italijanskimi dobrovoljci. Baj je v Albaniji prostovoljskih čet zelo mnogo, v kljub temu, da je italijanska vlada bila proti njim.

Krščanski socijalci so popolnoma pod vodstvom episkopata. Dr. Geßmann je pisal pismo nekemu duhovniku v Salzburg, kjer zatrjuje, da bodo kršč. socijalci v cerkveno-političnih vprašanjih delali vedno v sporazumu z merodajnimi cerkvenimi oblastmi.

Nova stranka se je ustanovila na Češkem in sicer se bo imenovala obrtna stranka in se bo zavzemala za stanovske interese obrtnikov. Tako bo kmalu vsak stan imel svojo stranko.

Češki namestnik grof Thun je baje že utrujen od svojega urada, ker se mu ne posreči spraviti Čehov in Nemcev. Baj je pojde v pokoj.

Avstrijski prestolonaslednik si je pretekle dni ogledal Rotschildove vrtove. Kakor je znano, se naš prestolonaslednik zelo zanima za botaniko in se je o krasnih Rotschildovih vrtovih izrazil zelo laskavo.

Obsedno stanje v Albaniji. Nad celim solunskim okrožjem je proglasil Sefket Torgut paša obsedno stanje.

Črna gora proslavi te dni obletnico, odkar je postala kraljevstvo. Baj se razglašila splošna amnestija. Nikola obišče sultana, ko se vrne iz Albanije.

Mehikanski vstaši so priznani kot vojskujoča se sila. Ameriška vlada jih je priznala in ne bo več ovirala dovoza orožja. Madero je proklamiral že provizorično vlado.

Ruski vojni minister Suhomlinov je prišel v Vladivostok in bo od tam obiskal mesta. Kitajci smatrajo to kot pripravo za vojno.

Velika nesreča. V Colorado je skočil vlak iz San Francisco, ki vozi s hitrostjo 95 km na uro, iz tira in je padel z nasipa. Mrtvih je nad 30 ljudi.

Po božji milosti — božji namestnik,

ali križev pot naprednega učitelja na Štajerskem.

Iz Črešnjic in Dramelj, Spodnje Štajersko.

II.

Istočasno pa je župnik na šolsko oblast tudi prerojavil: „Nadaljni verouk nemogoč, prosim se za nujno pomoč zaradi nereda.“

Na ta brzojav mu najbrže sploh niso odgovorili, ker so ga povsod že predobro poznali kot ovađuha.

Ker s to ovadbo zopet ni ničesar dosegel, si je izbral še drugo pot maščevanja. Sklical je moše iz cele fare k izpraševanju krščanskega nauka. (Tega bi ta „mož božji“ bolj potreboval kot njegovi farani. Op. ured.) Ko so se moše zbrali, jih je tako učil v „krščanskem nauku“: Vsak izmed vas, ki količkaj slabega ve o učitelju, naj ga popiše in popis tudi podpiše.

Da bi svoj namen lažje dosegel, je možem pripovedoval, da učitelj nič ne uči otrok, nego jih le preteplje v šoli.

Farani so ga ubogali; župnik je iz raznih opisov sestavil zapisnik ter ga odposlal okrajnemu šolskemu svetu, to pa za to, ker se mu je vsled njegovih neresničnih ovadb od strani deželnega šolskega sveta že preje prepovedovalo, to oblast še dalje nadlegovati z ovadbami.

Vse te župnike ovadbe, obrekovanja ter hujškanja ljudstva napram učitelju so končno imele vendar le ta uspeh, da je Adamič večnega preganjanja do grla sit, moral v veliko svojo gmotno škodo se posloviti iz službe ter stopiti v pokoj, ker kakor je bilo že začetkom omenjeno, preganjani ni bil več varen, da še pokojnine ne izgubi.

Kakih 8 mesecev pred temi dogodki je župnik poslal na ministrstvo in na državni zbor prošnjo, naj se za šolo v Črešnjicah dovoli telesna kazen in sicer šiba ali bič, češ, da veroučitelj drugače ne more več poučevati. (Prvim Slovencem so Franki po ukazu papeža z ognjem in mečem ubijali Kristovo vero, župnik v Črešnjici jo je hotel še tudi sedaj z bičem že v mlada srca zasejati). S to prošnjo je dosegel disciplinarno preiskavo, ki pa je dognala da dandanes bičanje tudi po štajerskih šolah ni več potrebno in da je župnik s tem manevrom hotel le učitelju škodovati.

Zanimstvo je tudi, kaj je župnik vse načelal o učitelju v „cerkveno kroniko“, dasi je taka kvalifikacija prepovedana.

Za enkrat še opustimo navajanje vsebine te kronike. Priporočamo pa jo najtopleje cerkveni oblasti, oziroma ker črni vran, tudi če je velik, manjšemu nikoli očes ne izkljuje, mislimo, da bi bilo še bolj na mestu, če se za to in za šolsko kroniko prav resno zanimajo šolske in druge državne oblasti. Kdor je kot ta božji namestnik s spletkarjami in ovadbami na javne oblasti toliko zlega zagrešil, kaj je moral skozi cela tri leta o ubogem učitelju zagrešiti še le v cerkveno kroniko, ki jo je brez kontrole vodil sam.

Tudi Ogrizka v Črešnjici ni več, ampak zato pa tudi v Dramljah nadaljuje svoje apostolsko delo. Z vsemi je v večnem prepiru in je postal že tako sloveč, da se ga že celo vsi resnejši duhovni tovariši sramujejo. Kako tudi ne! Vsaj je župnik iz golj maščevanja do učitelja svoje farane tako daleč vzgajal, da so učitelja začeli smatrati kot čarovnika, ki jim točo dela. Našel se je celo belo pisani list, v katerem župnik pripoveduje, da učitelj Črešnjčanom z ne-srečami grozi ter da se nad točo posmejuje. Babjevrni ljudje, kakršnih je pri nas še več kot pri vas na Kranjskem, so vsled tega hujškanja učitelja napadali in le svoji čuječnosti se ima zahvaliti, da se mu ni še kaj hujšega zgodilo.

O ostalih postajah tega križevega pota naprednega učitelja na Štajerskem se pa še ob drugi priliki kaj pomenimo.

Mestna hranilnica ljubljanska.

(Konec.)

Ako prištevamo tu sem še Kreditnemu društvu na razpolago dano de-

Sijajna zmaga slovenskih Sokolov v Turinu. Slovenci med dvanajstim narodi na četrtem mestu!

(Več na tretji strani.)

namo založbo v znesku K 459.487.47 in vpoštevanje vrednosti hranilnične palače po K 334.961.39 hišnega in pisarniškega inventarja v znesku kron 28.487.86, dobimo vsoto stalno naloženega denarja K 32.550.148.53, dočim znaša razpoložljivo naloženi denar skupno K 8.128.729.11.

Ker so kurzi vseh vrednostnih papirjev vsled nenavadne napetosti na denarnem tugu proti koncu leta občutno padli, preteklo leto ni bilo kurznega dobička; hranilnica je dosegla pri vložnem imetju čistega poslovnega dobička K 90.601.28.

Čisti dohodek splošnega rezervnega zaklada znaša K 29.749.82. K temu je prišteti še dobiček pokojninskega zaklada v znesku K 1687.61. Skupni čisti dobiček za l. 1910. znaša torej K 122.038.71 in je v primeri s čistim poslovnim dobičkom prejšnjega leta ugodnejše za K 2033.07.

Ako vpoštevamo, da je bilo preteklo leto plačati raznih davkov z dokladami nad K 35.000 — ter da so znašali upravni stroški K 91.664.89, nas mora tak uspeh povsem zadovoljiti.

Od dobička vložnega imetja se je odkazal delni znesek K 5000 — posebnemu hipoteknemu rezervnemu zakladu. Nadaljnih K 4000 — se je odmenilo pokojninskemu zakladu za hranilnične uslužbenke.

Ostanek K 81.601.28 pa dobi splošni rezervni sklad, ki naraste s tem in s svojim čistim dobičkom na K 1.170.639.93, t. j. 2.9 odstotkov vseh hranilnih vlog.

Prištevši k temu še imetek posebne hipotekne rezerve v znesku kron 25.000 —, potem I. posebne kurzne rezerve po 15.311.03 in končno imetje pokojninskega zaklada v znesku kron 18.254.57, vidimo, da znaša čisto, hranilnici lastno premoženje koncem leta 1910. K 1.229.205.53.

To premoženje je začetkom leta 1910. znašalo K 1.121.477.84.

Do konca leta se je terej pomnožilo za K 107.727.69, potemtakem za K 14.311.02 manj, nego znaša izkazani dobiček, ker se je vsled kurzne raz-

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetk.

— Nemogoče! Nemogoče! je dejala ona, vijoča si roke. Molči! Trgaš mi srce... Pojdi odtod!...

Sandrijo je mirno sedel na klop.

— Če je tako, je odgovoril, da ne maraš poslušati zaljubljenih reči, govori pa kaj drugega. Kam naj zapišem ta nenavadni slučaj, da te najdem tu, ko sem te zaman iskal po Benetkah? Bila si revna; zdaj pa te najdem v dobro urejeni hiši. Kakšno službo opravljaš tu?...

Juana je molčala. Strah ji ni dal odgovoriti.

— Oh, že razumem, je vzkljnil ropar nenadoma, že vem! Zato me torej nisi več vredna? ... Ti stanuješ tu pri svojem ljubimcu!

Juana je prešinil mučen trepet. Vzahnila je, hoteča s tem ogorčeno ugovarjati, da ni tako. Hotela je krikniti:

— Ne, Sandrijo, ni resnica! Nobenega ljubimca nimam! Edini, ki ga ljubim, si ti!

Toda vzmah njenih rok se je prekinil sam od sebe.

Besede niso prišle preko njenih ust.

Čudno vedenje Sandrigovo, njegov nasmeh in njegov zlovesči pogled, s katerim se je oziral naokoli, ji je mahoma odkril njegove črne namene.

Zavedla se je, da sta bitji, izročeni njenemu varstvu, ta trenotek v smrtni nevarnosti.

— Le drzni se reči, da ni resnica! se je rogal razbojnik.

In Juana mu je odgovorila z glasom mračnega brezupja:

— Da, res je. Ljubimca imam. Tukaj sem v njegovi hiši.

Njega zdaj ni doma, a se vrne. Če te vidi tu, sva izgubljena jaz in ti.

Ko je Juana nekega zimskega večera v svojem ubogem stanovanju ob beneškem pristanišču popravljala par Skalabrinovih

oblačil, dočim je on snažil svoje samokrese, je nekdo jako po svoje potkal na vrata.

— Prijatelj je, je dejal Skalabrino.

Odprl je. Vstopil je mladenič prikupljive postave in moško lepega obraza.

— Sandrijo! je vzdiknil Skalabrino. Kaj se godi?

— Nič posebnega; malo tesna mi je predla, pa sem prišel iskat zavetišča.

Tiste čase je bilo Juana kakih šestnajst let.

Ta prizor se je godil leto dni pred dogodki, ki smo jih popisali v začetku naše povesti, to je, leto dni, preden so Rolanda Kandiana vrgli v ječo.

Dobro bi bilo ponoviti, da je navdajalo Sandriga pritajeno, nepriznano sovraštvo do njegovega četnega poglavarja. To sovraštvo, ki ga bralec morda še ni pozabil, se je rodilo tisti dan, ko je Sandrijo zajel kurtizano Imperijo ter jo privedel v sotesko Piave. Toda Skalabrino takrat še niti ni sumil, da ga njegov poročnik mrzi.

Zato mu je odgovoril:

— Vstopi, brate. Juana, pogled, če imaš kaj jesti za Sandriga.

Juana je hitela streči. Sandrijo je jedel in pil, zavlil se v svoji trudnosti v odedo ter kmalu zaspal. Ko se je mala Juana umaknila v blogo, ki ga je imela v istem nadstropju, se je še enkrat ozrla na spečega Sandriga.

Tisto noč je deklica prvokrat v svojem življenju slabo spavala.

Sandrijo je ostal v hiši teden dni. Večere si je preganjal s tem, da je pripovedal svoja junaštva, in Juana je občudovala njegovo drznost in pogumnost, kakor je občudovala že prvi dan njegovo moč in lepoto.

Na predvečer svojega odhoda je bil Sandrijo sam z Juano, kajti Skalabrino je bil odšel z doma.

Razbojnik je govoril o svojih gorskih pohodih kakor običajno.

Naenkrat pa se je prekinil in zaklical:

— Ali veš, da si zelo lepa? ...

Juana je sklonila glavo. Bila je majhna divjačica, ki še ni prav poznala življenja. Zardela je kakor rak; nato pa je prebledela, ko jo je Sandrijo prijel za roko ter ji rekel smehljaje:

— Ali hočeš biti moja ženka? Povedem te s seboj v gorovje; živila boš med divjimi cveticami, med mirtami in lentinkami tako lepo diše. Dal ti bom knežja oblačila, da boš res prava gorska kraljica.

Takrat mu je ona pogledala v oči in odgovorila:

— Rada hočem biti tvoja žena; saj ne poznam nikogar, ki bi bil lepši od tebe. Pojdva torej k duhovniku, da naju poroči, in potem pojdem s teboj, kakorkoli se obrne tvoja pot, kot žena, ki mora slediti svojemu možu ...

Sandrijo se je hotel okleniti deklice z rokami.

Toda ona se je lahkotno in boječe iztrgala njegovemu objemu, zbežala in se zaprla v svojo sobico.

Drugi dan je Sandrijo odšel.

Toda vtis, ki ga je Juana napravila nanj, je moral biti globok, kajti kasneje je večkrat prihajal. In z vsakim svojim prihodom je postajal vsiljivejši in podjetnejši. Toda Juana je zmajevala z glavo, uhajala mu in ponavljala:

— Zvesto in vdano pojdem s teboj a le takrat, kadar naju združi zakon.

Vmes so prišli dogodki, ki smo jih že pripovedovali. Potem, ko so vrgli Skalabrino v ječo, je Sandrijo izginil. Morda je bil nazadnje pozabil Juano.

Toda Juana ga ni pozabila nikoli!

In vzlic njegovi dolgi odsotnosti je mislila:

— Ljubi me! Nekega dne se vrne k meni, in jaz bom njegova žena!

Takšen je bil ljubavni roman uboge Juane.

Kakšne so morale biti misli tega angela tisti večer, ko je stara dogaresa Silvija umirala, pa je šla ona po zdravila, ki naj bi ji bila podaljšala življenje!

Iz kakih nedoglednih vrelcev je zajemala moč, potrebno za tolikšno žrtev!

In ko je po tolikih letih zopet videla njega, ki ga je ljubila še vedno, kakšen je moral biti obup, s katerim je odgovorila Sandrigu:

— Da, ljubimca imam! ... In tu sem v njegovi hiši! ...

Ob teh njenih poslednjih besedah je planil Sandrijo pokoncu. Njegov obraz je postal preteč.

(Dalf.)

like I. posebna kuzna reverza zmanjšala za K 11.921.02, in ker II. kuzna rezerva, znašajoča K 2390 — iz istega razloga zopet popolnoma izgnila. Skupaj K 14.311.02.

Skupni imetek vseh zakladov, katere upravlja hranilnica, pa znaša koncem 1. 1910. K 41.293.084.83, dočim je začetkom leta znašal le 39.385.724.25, povečal se je torej za K 2.007.360.58.

To so številke, ki nam predločijo jejo doberšen del narodnega premoženja, zbranega tekom 21 let,

In ta primeroma hitri ter krepki razvoj hranilnice je pač najboljšje priporočilo za njo in za njeno svoje velike odgovornosti se vedno zavedajočo upravo.

Spričo dogodkov, ki so se v poslednjem času pojavili na gospodarskem polju, poudarjamo tu, da je pri zavodu, kakršen je mestna hranilnica ljubljanska vsaka špekulacija z denarnim docela izključena. Strogo državno nadzorstvo, garancija mestne občine in sploh ves hranilnični ustroj daje tako popolno jamstvo za hranilne vloge in njihovo obrestovanje, da se tudi ob času vojske ali kakakega prevrata vlagatelj ne bati nobene izgube. Zato pa je tak zavod tudi najbolj zanesljiva in najmočnejša opora narodnemu gospodarstvu in ljudskemu blagostanju.

Slovenci zlasti pa prebivalci ljubljane smo lahko resnično ponosni na Mestno hranilnico ljubljansko. Mi le želimo, da bi kmalu dospel čas, ko bo rezervni sklad znašal 5 odstotkov vseh hranilnih vlog; potem bo hranilnica lahko mnogo darovala v narodne in človekoljubne namene, česar zdaj po svojih pravilih še ne sme.

DNEVNE VESTI.

Lončaričevo srce za delavstvo.

Poroča se nam: Klerikalec Lončarič, edini podjetnik, ki morda dobro ve zakaj daje svoj avtomobil na razpolago edino le klerikalnim deželnim odbornikom in na čigav račun gredo razne nekumerne pojedinke, ima napram delavstvu sila dobro srce. Svojega poslovdvoja je, kakor že znano, spodil, ker se je za časa volitev zameril petelinu dr. Peganu. Dr. Pegan ga je pred licejem brez povoda nahrulil, kakor to le kavalir dr. Pegan razume. Poslovdvoja se je vrnil na neko delo na Dolenjskem. Drugi dan so se pripeljali v „deželno“ avtomobilu trije gospodje, ki so mislili, da bo poslovdvoja v strahu pred njimi kar zlezel v cesto. Ker se ta čudež ni zgodil, mu je Lončarič ukazal, naj se prihodnjega dne zgleda v Ljubljani. Ko poslovdvoja pride k Lončariču, mu Lončarič kratkoma odpove službo; le če gre dr. Pegana prositi za odpuščanje, ga zopet sprejme nazaj. Poslovdvoja je dejal, da mu je sicer težko za izgubo zaslužka, toda več kot Lončaričev kruh mu je čast; ker je dr. Pegan njega razžalil, vendar ne more on dr. Pegana za odpuščanje prositi. Nato ga je Lončarič spodil brez zakonite odpovedi iz službe. — Še lepše je Lončarič nastopal proti svojim drugim delavcem. Pred volitvami — tako se namreč govori — je vsakemu delavcu posebej zažugal, da vsakega spodi iz službe, kdor ne bo šel volit klerikalce. Dasiravno so delavci pri njemu slabo plačani, jim poleg pristojbine za bolniško blagajno odtrguje še po 5 odstotkov od zaslužka. Kam romana ta denar, to bo g. Lončarič povedal sam. Delavci, zdaj ko poznate Lončaričevo srce, mislimo da veste, pri kom da ste.

Župnik kot zdravnik za nerodovite ženske. Iz Dobniča se nam poroča: Kralj je naš novi župnik in

silno vnet za božjo zapoved: Rasite in množite se. To se da namreč sklopiti iz govorice, ki že dlje časa roma čez celo faro od hiše do hiše. In ta govorica pravi: Nekoč je šla žena po sestriku M. iz Zagorice v faro cerkev k župniku k spovedi. Ko mu vse svoje grehe potoži, jo župnik vpraša, kako je kaj z otroci. Žena mu srmežljivo pove, da njen zakon glede otrok nima blagoslova. Župnik se dela zelo začudenega ter po semtertja kimanju ženi pove, da ji zaradi tega ne more dati v spovednico odveze, marveč, da mora k njemu priti v sobo po odvezo in po „žavbo“ za otroke. Žena ga vboga. Ko stoji v župnikovo sobo, župnik zaklene vrata in pripravi se je, da napravi nerodovitni ženi „žavbo“ za otroke. Ko je žena izprevidela, kakšne vrste „žavba“ bi bila to, je zavpila, nakar je prišla župnikova dekla blizo sobe. Žena je na to odšla brez odveze in „žavbe“ za otroke. Ker jo je bilo sram, ni o tem dogodku svojemu možu nič povedala. Skrbelo pa jo je zaradi spovedi in šla je v št. Lovrenc k župniku Oblaku. Temu je celo stvar povedala, župnik ji ni hotel vrjeti; ona pa je le trdila; da je vse res tako. Na to ji je župnik naročil, da mora žena svojemu možu povedati, kaj je domači župnik z njo počel in le če to vse možu pove, naj pride nazaj po odvezo. Žena je župnika res vbogala, povzročila pa velik polom v hiši; mož jo je v prvem razburjenju hotel spraviti proč. Potem pa je izprevidel, da je žena pri tem nedolžna. Tako se glasi govorica. Čast naše fare zahteva, da prizadeti župnik celo stvar pojasni. Pa tudi dolžnost dotične žene je, da ne glede na župnika, popravi, če bi se župnik glede žavbe za otroke — zmotil.

Izkoriščevalci ženskih moči. Iz trgovskih krogov se nam poroča: „Jutro“ je te dni opozorilo na posebno prakso nekaterih nemških trgovcev, ki puste svoje uslužbence zgolj v svojo zabavo čakati po večerni zatvoritvi v prodajalni. Imeli ste čisto prav. Vsak uslužbenec pri trgovini veliko raje dela pri odprti trgovini, če ima s strankami opraviti, kakor pa če mora radi sitnarij nekaterih šefov potem brez posebnega dela pohajati po trgovini, ko je že prodajalna zaprta. Svetujemo Vam, da pridete prihodnjič kar z imeni na dan. Danes si štejemo v svojo dolžnost, da vzamemo v zaščito tudi naše kolegije ženske moči, in sicer mlajša dekleta, ki so nastavljene po trgovinah. Prišli smo namreč na sled na škandale, ki bi dotične trdke takoj uničili, če bi jih imenoma navedli. So namreč šefi, oziroma njih sinovi, ki s svojimi umazanimi pobotnimi nameni nadlegujejo mlada, nedorasla dekleta, katerih mlade moči že itak nesramno izkoriščajo pri napornem delu ter ob naravnost sramotni plači. Poznamo dve taki trdki, ki zahtevate od deklet 3 mesece brezplačno poskušnjo, potem pa ji z veliko milostjo plačujemo po 40, k večjem po 50 K na mesec za 12urno delo. Če ni to v današnjih časih škandal, potem ne vemo, kaj je škandal. Pa ko bi že to bilo vse. Toda poleg tega škandala je še drugi, še večji, namreč, da kateri od šefov taka mlada dekleta zalezuje s svojimi nesramnimi pobotnimi željami in če se mu hoče ubraniti ter ga zadržati pri starejšem šefu, jo mlajši toliko časa preganja in muči, da službo odpove. Ko pride druga, se ista nesramna igra zopet z nova začne. Navadno so to taka dekleta, ki jih je še sram se komu zaupati in le starejše ženske bodo znale ceniti, koliko tako dekle prestane pod takimi pobotnimi nasilneži. Le od ene take trdke sta nam zdaj znana dva slučaja. Na sledu pa smo še drugim

takim izpričevalom. Danes jih še pardoniramo. Le toliko povemo, da to ni slovenska trdka, — Nam se tako zdi, da smo imeli z dotično tako slavno trdko enkrat že nekaj opraviti; takrat smo starega šefa pardonirali. Naj se nikar ne zanaša več na naše usmiljenje, če ga on sam nima napram svojim uslužbenkam. Napravite red, če ne ga bomo mi napravili. Opomba uredništva.

Kako občina skrbi za reveže? Iz Sp. Šiške se nam poroča: Neki precej zanemarljivi delavec znan pod imenom Zobec, je že dlje časa bolehal ter se potikal od hiše do hiše okrog. Zadnji čas pa ga je bolezen tako trdo prijala, da je obležal v oblanju pod Gričarjevo šupo. Milosrdni ljudje so mu postregli kakor so pač mogli, a ker so videli, da ne bo nič z njim, so prosili županstvo naj pusti reveža spraviti v deželno bolnico. Ko so že 3 dni brezuspešno hodili k županskemu uradu prosjačili za onemoglega revčja, je za to slučajno izvedel g. Ivan Kozjak, bivši gostilničar pri Vodniku. Ta se je takoj napotil na županski urad, tam zahteval listek, rekoč, če je občina že tako revna, da niti enega reveža ne more več spraviti v bolnico, bo pa on sam preskrbel voz, le potrdilo mu naj da županstvo. Na to je prišel bivši župan g. Pogačnik, ki je takoj odredil, da se je revež z vozom prepejal v bolnico. Tako se z reveži ne postopa, če tudi je le vbogi delavec, človek je vendar, ravno tako, kot je gospoda pri županstvu v Spodni Šiški.

Katera gostilna v št. Vidu je narodno napredna? Iz krogov izletnikov na Šmarno goro smo prejeli: Ker klerikalci tako hočejo in se delajo norce iz izletnikov, če ne poznajo krajevne razmere, slučajno zaide v kako klerikalno gostilno ob povratku iz Šmarne gore, bi bilo dobro, če natanko vemo, v katero gostilno lahko gremo, kjer se klerikalci iz nas ne bodo norce delali. — Na to vprašanje moremo za danes le toliko odgovoriti: kolikor je uam doslej znano, je prav v vasi št. Vidu le ena in edina narodno napredna gostilna in sicer pri g. Francetu Cirmanu ali pri Spodnjem Cirmanu, dočim je Zgornji Cirman (Valentin ali pri Jožetu) na glasu, da tja zahajajo samo klerikalci, od ljubljanskih liberalcev pa le tisti, ki tega še ne vedo. Politične razmere so zdaj v št. Vidu tako napete, da je za zavednega narodnjaka res boljše, da išče svoje družbe le med svojimi ljudmi. Človek, ki išče v nedeljo zunaj na deželi proste zabave, nikakor ne more biti vesel, če pride v gostilno, pa ga klerikalci nahrulijo, in v zahvalo da jim je dal kaj izkupiti, se potem še norca delajo iz njega. Če pa kdo hoče klerikalce podprati, mi mu tega seveda ne bramo.

Sumljivi pohajalci okoli Rožnika. Od strani obiskovalcev našega prelepega Rožnika se nam poroča: Ko grem v soboto jutraj po Večni poti okoli Rožnika in pridem blizo mlak pri Kosezah, mi pride nasproti neki neznanec, ki si mi je že od daleč zdel po celi njegovi vnanosti zelo sumljiv. Nalašč se mu umaknem tako na stran, da je moral to opaziti. On je to res tudi opazil, krenil pa je istotako namenoma od druge strani pota na mojo stran, prišel tesno do mene ter se ustavil pred menoj. Nastavim mu nasproti okovano palico ter se postavim v obrambo. Možno me na to izzivajoče vpraša če je to prava cesta na Vrhniko. Ker je bil ravno v nasprotni smeri proti Vrhniki, je bilo to vprašanje očitvidno le namenoma stavljeno, kar sem mu tudi primerno povedal. Ko je videl, da z menoj nič

ne opravi, je potuhnjeno krenil na drugo stran. Neki kmalo nato mi nasproti prišli delavec mi je povedal, da se v zadnjem času tam okrog vedno potepujejo taki sumljivi potepuhi in da se ljudje čudijo, da orožništvo tako malo skrbi za varnost teh krajev. Da je ta sicer tako prijetni kraj res razvpit zaradi takih potepuhov, sem se takoj prepričal, ko dalje gredoč srečam dve dami ki sta z ozirom na moj dogodek povedali, da nimate strahu, ker hodite vedno oboroženi tod na sprehode. In res je ena izmed njih iz torbice potegnila ličen samokres, češ, tale naju že ubrani take nadlege. Ker se taki slučajji v okolici Rožnika in tudi po Rožniku vsako leto ponavljajo, bi bilo dobro, če oblast, namesto da orožnike pošilja v zasebna stanovanja poizvedovat po zasebnih rodbinskih razmerah, raje poskrbi, da bodo javne ceste in pota zunaj Šiške varne pred tako sumljivjo golaznijo.

Anton Kristan dr. zborniški kandidat za ljubljansko okolico. V soboto zvečer je imel socialista Anton Kristan v Sp. Šiški v Reininghausovi restavraciji volilni shod, na katerem se je predstavil kot soc. kandidat za dr. zborniške volitve v ljubljanski okolici. Shod je posetilo 100 socialistov, sicer lepo število, toda interesi delavstva zahtevajo, da bi bilo prav še večje. — Po navajanju razlogov razpusta dr. zbornice, je govornik obrazložil delovanje i uspehe socialistov zastopanih v dosednji državni zbornici. Socialisti so med drugimi reformami v prid, delavstvu zahtevali tudi hišno najemn. navčno reformo; a to važno predlogo je po žrla šušteršičeva obstrukcija. (klici: fej dr. Šušteršič!) — Z razpustom dr. zbora namerava vlada zmanjšati v novi dr. zbornici zastopstvo delavskih slojev. Dr. Šušteršič je priporočal vladi 200 milijonov novih vojnih davkov za mornarico, dočim je poveljnik mornarice sam se izjavil, da je le toliko zahteval, kolikor more Avstrija dati. (Ogorčeni klici: fej dr. Šušteršič!) — Koga naj voli delavstvo? Ali tiste, ki so predlagali nove vojne davke, ali tiste (krščanske socialiste) ki za hrbot podpirajo karte, kot to dela trgov. minister Weiskirchner? Ali naj delavstvo voli tiste, ki so sicer predlagali davčne reforme, potem pa so glasovali proti? Ali naj tudi naši kmetje volijo tiste, ki so se doma bahali, da kmetom zmanjšajo davke (čisti katastrofalni dohodki), dočim so kršč. socialisti v zbornici glasovali proti, češ, da državne finance take reforme v prid našemu kmetu ne preneso? — Ko je dr. Šušteršič prodal slovensko Koroško ter obogatil z enim mandatom Kočvarje, takrat je ves slovenski narod vpil; izdajalec! Danes ko zlasti delavstvo tlači neznosna draginja, tisto delavstvo pozabljajo na tiste, ki so to draginjo povzročili. — Odločiti se je, ali naj je ljudstvo za agrarno, ali za industrijalno Avstrijo. — Dr. Šušteršič zopet kandidira v ljubljanski okolici; to se pravi, on bo zopet zastopal protidelavske interese. — Govornik na to opozarja, da je ljubljanska okolica pretežna delavska, če je to delavstvo kaj vrdeno, tedaj dr. Šušteršič ne more biti več poslanec v ljubljanski okolici. Če se delavstvo v Šiški, Mostah in na Viču zaveda svojih lastnih interesov, tedaj mora napeti vse svoje moči da bo to delavstvo v dr. zboru zastopal poznatelj in prijatelj delavskih interesov. Če mi v ljubljanski okolici vržemo dr. Šušteršiča, bode gledala cela Avstrija na nas, ker s tem bo vržen največji ošabež in najhujši sovražnik vseh delavskih slojev. (Hrupno odobravanje.) — Na to se kandidatura A. Kristana soglasno

sprejme. — S ponovnim pozivom naj delavstvo pridno agitira in dela da dobi svojega zastopnika, se je shod mirno zaključil.

Klerikalen poraz v Dravljah. O tem poročamo te dni kaj več; za danes se omejimo le na kratko. Pri tretjem občem zboru požarne brambe v Dravljah so klerikalci zopet temeljito propadli. Izvoljeni so bili načelnik: Kregar Ivan; podnačelnik: Breclajn Franc; Odborniki: Šlosar Franc, Babuik Jože, Berlič Alojzij. Namestniki: Mravlja Jože, Prestenjak Miha. Občni zbor se je vršil v gostilni pri „Slepem Janezu“. Začel se je ob tri četrti na 9. zvečer, zaključil šele ob polu polnoči. Marijine device, ki so v kuhinji roženkranc molile za srečen izid volitev, so jo že nekoliko preje odkurile. Izvedele so namreč, da Marija njih molitev to pot ni še uslišala.

Matica Slovenska je imenovala na letošnjem občem zboru svojim častnim članom velezaslužnega znanstvenika g. Maksa Pleteršnika. V ta namen mu je izročila posebno Matična deputacija dne 11. t. m. izvirno častno diplomu, ki jo je izvršil akad. slikar g. M. Gašpari. Delo je razstavljeno v izložbi Schwentnerjeve knjižarne.

Petletnica „Kluba slovenskih tehnikov v Pragi“ se vrši dne 17. maja ob 8 uri zvečer „pri Vojvodu“ s sledečim vzporedom: I. Jože Jelenec: Slovenski tehnik v Pragi; II. Janko Mačkovšek: Inženirstvo v Sloveniji. Sodeluje slavni slovenski akademski pevski zbor. Gostje dobrodošli.

Žrtev svojega poklica. Naporna poštna služba je v soboto zahtevala svojo žrtev. Pismonoša pri paketih je v soboto okoli četrta na 7 zvečer, ko je bil v službi, pred šenklaško cerkvijo bruhnil kri in na mestu umrl. Kdo je kriv te tragične smrti? Nihče drugi, nego nenasitno žrelo kapitalističnega moloha. Mesto, da bi poštna uprava z rastočim poštnim prometom nastavila vedno več uslužbencev, jih pa še odpušča. Kakor je tudi neverjetno: na ljubljanski pošti je oseba vedno manj. In zato mora tak revež garati in garati, dokler se nazadnje ne zgrudi — magari na cesti, kakor v soboto g. Skala. Kaj zato — en proletarec manj — samo da je v poštni kasi več denarja. Razmere na ljubljanski pošti so naravnost strahovite: nele, da morajo uslužbenci delati kakor črna živina in da marsikateri niti toliko časa nima, da bi mogel iti opoldne domov kosit — še zmerjajo jih različni gospodje (med njimi se odlikuje baje neki kontrolor Junc) z najnavadnejšimi psovkami, kakor kake pobaline, in šikanirajo na vse mogoče načine. Poštni uslužbenci! Eno vam svetujemo: organizirajte se! To je prvi korak k zboljšanju razmer. Tragični sobotni slučaj pa naj bi opozoril merodajne kroge, pa tudi širšo javnost na neznosne razmere trpinov poštne uslužbenec.

Volilci! Pridite vsi na volilni shod, ki bo v torek, dne 16. t. m. zvečer ob pol 8 uri pri Podobniku v Novem Udmatu št. 19. Dnevni red: Državnozborniške volitve in njih pomen za delavce in kmete. Govori državnozborniški kandidat Anton Kristan, ravnatelj v Ljubljani. Obenem pa se bo razpravljalo tudi o šolskih razmerah v občini Moste.

Veliko vrtno veselico priredi „Slov. trg. društvo Merkur“ dne 9. julija t. l. na vrtu „Narodnega doma“ pri kateri bode sodelovala slavna slov. filharmonija ter društveni pevski zbor. Pomnoženi veselilni odsek se za to prireditev pridno pripravlja in bo storil vse, da bo ta prireditev vredna sovrstnica svojim prednicam. Čisti do-

MALI LISTEK.

Willy. — G. D.

Na velikih vojaških vajah.

(Konec.)

Imitira še osla in tele — izvrstno.

Kmet se drži za trebuh, komaj da še stoji, smeje se, da ženketajo okna in kot znalec izpove, da oponašanje prekaša kokoši same.

Sallaux mora pokazati kokoš še Gouronovi materi, potem hčeri in končno zetu, vrnivšemu se s polja.

Splošna radost in veselost napolnjuje dvorišče.

Pri večerji prinese Gouron nepričakovane stvari na mizo in odpre za nameček še steklenico starega, izbornega vina.

Čutim se nekoliko ponižanega, da sem kljub svoji šarži kot poročnik v rezervi tako majhen v primeri s Sallauxom, ki ume oponašati kokoši in katerega talent nam je preskrbel tako izvrstno večerjo.

Druga jutra, ob zori, ko smo se vzdignili k odhodu, je zaprosil Gouron: „Daj, ugrabi še eno kokoš.“ To sem storil . . . Zapazil ni ničesar.

Ta je po dolgih prošnjah (o, ti umetniki!) ugodil. Delal je, kot bi vstopil v kokošnjak, da zagradi tam najlepšega kopuna, ga skrije pod plašč in s svojim plenom uteče k tovarišem.

Bilo je polno realitiste; čulo se je pojemajoče grganje, udarjanje perutnic pod plaščem.

Sosedu so se smejali do solz, kmet se je tolkel po kolienih:

„To je še boljše kot včeraj! Vražji šaljivec!“

Zahtevalo se je da capo; triumfator je milostno ponovil prizor, šel je zopet v blev itd. itd. . . .

Posnemanje je bilo vedno naravnnejše.

Končno smo odkorakali izpivši še požirek vina.

Zvečer, na etapi, mi je serviral Sallaux sočno, sveže meso.

„Od kje imaš to?“

„Iz Gouronovega kurmika, saj veste . . . danes v jutru . . .“

„Kaj vem jaz? Si ukradel kokoši?“

„Nikoli, gospod poročnik.“

„A, potem je dobro. Si jih torej kupil?“

„Kupil? Kako bi le mogel, gospod poročnik? Ali saj se spominjate, v trenutku, ko smo odhajali, je dejal Gouron: „Daj, ugrabi še eno kokoš.“ To sem storil . . . Zapazil ni ničesar.“

„Cigan . . .“

„Ali gospod poročnik, vi ste priča, da se je zgodilo neradevolje. On je hotel . . . on je hotel na vsak način . . . torej, da bi mu ne nasprotoval . . .“

Obšla me je zlovolja, ki pa se je hitro izgubila v nevzdržnem smehu. Kaj bi storili Vi na mojem mestu?

Ukrenil nisem ničesar. Sallaux je odšel nekaznovan.

Pozneje, sem si mislil, lahko povem vsjo stvar stotniku Camasu.

Povedal sem mu. Poslušal je do konca, ne da bi znil le besedo. Nazadnje je odprl usta:

„Moj bog, če bi bilo v Sudanu, ne rekel bi ničesar, ali na Francoskem . . . Ba, končno, igrali smo sovražnika!“

Oedipus v cirkusu Buschu.

Maks Reinhardt mora imeti v istini jako mnogo vere v samega sebe, v svojo umetnost, v sugestivno moč svoje režije. Režiser, ki si upa odigrati tragedijo, kakor je Oedipus v cirkusu, v kraju, ki nas nekako spominja komičnih skokov in neumnih dvotipov zatelebanih klovnov, mora imeti jako

živo in izrazito fantazijo, da se otrese teh cirkuških utisov in da si more zamisliti sam tok dogodkov, ki vodijo k tako groznemu koncu. Seveda ga je misel na antično gledališče, ki je bila tudi prvotni povod te uprizoritve, pri tem izdatno podpirala. Saj sta si antično gledališče in današnji cirkus po svojem splošnem ustroju kolikor toliko podobna.

Seveda cirkus kot tak še ni prikladen za uprizoritev Sofoklejeve tragedije. Vzdeti je bilo treba še steno, in tako zagledamo ob svojem vstopu skozi glavni uhod najprvo šest ogromnih v eni vrsti stoječih, štirivoglavih stebrov, ki predstavljajo pročelje kraljevske palače. Pobarvani so temnosivo in črna, kakor sploh vso scenerijo obema ta težka barva, ki sili človeka v občutje, da se mu klone glava, da se mu zmračí obraz in mu dušo prevzame zla slutnja. Do vhoda palače vodi dvojno stopnišče: nekaj stopnjic, nato ozea planota, pa zopet nekaj stopnjic. Sredina cirkusa je spremenjena štirikotno, in ima tri uhode za zbor, od glavnega uhoda, od desne in leve. Leseni strop cirkusa je zakrit z rudečim blagom, in tako se vsepnja nad tem črnosivim krajem temnorudeče nebo, ki ne obljublja nič dobrega.

Tako vpliva Reinhardt že s samo scenerijo. Celo električne žarnice, ki še gore, so ovite z blagom, da ne mo-

tijo našega občutja.

Bliza se že čas začetka in cirkus se polni. Le tu in tam je kakšen sedež še prazen. A to občinstvo se mi zdi manj živahno, manj glasno, ko ono v gledališču. Seveda, tam v gledišču — nebroj luči, sredi stropa blesteč lestenec, raznobarvne toalete v rudeče drapiranih ložah, ornamenti, zlato . . . In vrhu vsega tega še godba . . .

Tu pa?! Vzduh scenerije nam lega na prsi svinčeno težko, kakor mora . . .

Nakrat — trombe tam nekje v gradu . . . Trikrat, počasi, zategnjeno. Prvič vse enako, drugič in tretjič se jih nekaj povspne na kvinto, druge ostanejo na prejšnji višini . . . Smrtna tišina . . . Zobet trombe, čisto kakor preje . . . Zopet tišina . . .

Zdaj ugasnejo vse luči . . . tema. Nakrat, tam v temi, nasproti palači nejasen šum, kakor tužni glasovi odaljene množice . . . Vedno glasneje in glasneje, vedno bližje in bližje . . . Sedaj vemo: Množica hiti proti gradu in nekaj toži . . . Šum narašča vedno in nekaj toži . . . Bog, koliko jih pač je?! — Par sto? Tisoč?! — Naraščajoče toženje spremlja v gradu neko tajinstveno gromenje, ki narašča tudi vedno bolj in bolj, kakor ozvena . . .

Sedaj so tu! . . . (Dalje.)

biček je namenjen podpornemu zakladu našega društva. Prosimo bratska društva, da to po možnosti uvažujejo in svoje veselice primerno uredijo.

Odgovor na včerajšjo uganko: Razlika med obema zajcema je ta, da prvi zajec pri zavesti išče po polju svoje hrane, dr. Zajec pa je brez zavesti ležal v razoru onogave njive blizu Rudnika.

Sijajna zmaga slovenskih Sokolov v Turinu.

Nade, ki smo jih bili izrazili povodom javne produkcije turinske tekmovalne vrste v „Narodnem domu“, so naši vrlji „Sokol“ sijajno in nepričakovano presenetili. V nedeljo nam je sporočil brzojav, da so Slovenci med 12 narodov dosegli 4. mesto. Na 1. mestu so bratje Čehi, na 2. Francozi, na 3. Italijani, za Slovenci so ostali 5. Luksemburžani, 6. Belgijci, 7. Hrvatji, 8. Rumuni, 9. Madžari, 10. Holandci, 11. Angleži in 12. švicarski Nemci.

Ta uspeh ki je naravnost velikanski, je napravil mogočen vtis ne le v Turinu, temveč sploh po vsem kulturnem svetu. Vsi svetovni časopisi pišejo o zmagi slovenskega Sokolstva in razširjajo slavo našega malega, širšemu svetu še malo poznane naroda. Nepopisno navdušenje pa je vzbudila ta vest pri nas, in marsikomu je zarosilo oko veselja in ponosa ob tej zmagoslavni novici. Slovenski junaki v Turinu so pred vsem svetom pokazali na sijajen način, kaj je slovensko Sokolstvo in kaj zmora tudi mali narod, če ima voljo in vztrajnost. Leta 1907 na 1. mednarodni tekmi so bili Slovenci še na predzadnjem mestu, leta 1909. na petem in letos so že na četrtem. Za sprejem junakov se pripravljajo vsa Slovenija. Sprejeti jih mora sijajno, kakor so sprejeli Spartanci svoje junake, ki so se vračali z zmagoslavne bitke. Slovenskemu Sokolstvu in turinskim junakom gromovito „Na zdar!“

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Me dnarodna telovadna tekma v Turinu.

(Izv. brzojavno poročilo „Jutra“).

Turin, 14. maja. Pohudi borbi so na današnji mednarodni telovadni tekmi v Turinu, ki se je udeležilo 12 narodov, dosegli Slovenci naravnost kolosalen uspeh. Rezultat je sledeči: Čehi 974—69, Francozi 934—41, Italijani 890—86, Slovenci 881—56, Luksemburžani 830—22, Belgijci 737—21, Hrvatji 687—99, Rumuni 230—49 točk. Madžari, Holandci, Angleži in švicarski Nemci so dosegli le nezadostno število točk.

Potovanje prestolonaslednika v Rusijo.

Berlin, 14. maja. „Berliner Tagblatt“ poroča iz dobro informiranih petrogradskih krogov sledeče: kljub oficijalnim dementijem dunajskih listov se tukaj z vso odločnostjo zatrjuje, da je obisk avstrijskega prestolonaslednika v Carskoj Selu že gotova stvar. Če se bo obisk v resnici vršil, je mogoče, da pride ruski car v jeseni potem osebno na Dunaj.

Odstop Stolipina.

Petrograd, 14. maja. V tukajšnjih krogih se z vso odločnostjo zatrjuje, da bi eventualni odstop sedanjega ruskega ministrskega predstojnika Stolipina, ne nastopil pred septembrom ali oktobrom. Vendar pa se bo Stolipinov kabinet, ki je konservativne tendence v ruskem meščanstvu tako zelo utrdil, skušal na vsak način obdržati na krmilu. Razpust ruske dume je že popolnoma gotova stvar.

Velike francoske mornariške vaje.

Pariz, 14. maja. Letošnjih velikih francoskih mornariških vaj se bodo udeležili tudi štirje dreadnoughti tipa „Danton“, ki tvorijo posebno vojno brodovje pod komando admirala La Peyrera. Manevri se prične meseca septembra in se bodo vršili pod vrhovnim nadzorstvom admirala Jauréguiberryja. Trajali bodo 14 dni. Brodovje bo obstajalo iz 18 oklopnic, 6 oklopnih križark, 18 torpednih lovcov z 750 oficirji in 18.600 mornarji. Kakor poroča „Matin“, francoska mornarica še nikdar ni nastopila tako močno.

Spor med Mladoturki.

Solun, 14. maja. Z vso odločnostjo se zatrjuje, da so tukajšnji oficirji, pristaši osrednjega mladoturškega komiteja, brzojavno opozorili turškega vojnega ministra, da se preveč nagiblje k vojaški diktaturi. Oficirji so iz-

javili, da bodo nastopili najstrožje proti vsem onim, ki bi hoteli državo oškodovati. Korni komandant kakor tudi inšpektor drugega kora sta odposlala na Mahmud Šefket pašo pismo, v katerem ga zagotavlja, da bo turška armada vedno branila ustavo, sicer pa se s politiko popolnoma nič ne bo pečala.

Amnestija v Črni gori.

Cetinje, 14. maja. Vesti, da bo povodom obletnice proglasitve Črne gore v kraljevino razglašena splošna amnestija, se potrjuje. Od amnestije bodo izključeni le politični zločinci, ki so bili zajedno obsojeni tudi radi navadnih privatnih pregreškov.

Francosko-španska pogodba.

Pariz, 14. maja. „Agence Havas“ poroča, da so diplomatični dokumenti glede francosko-španske tajne pogodbe popolnoma apokrifni.

Razne vesti.

* **Jetniški upor.** V pokrajini Figueras v Španiji na francoski meji so se pried par dnevni uprti tamkajšnji jetniki. Med tem, ko se je jetniška straža nahajala na vojaških vajah, se je okoli 1000 kaznjencev uprlo in ušlo iz zaporov. Toda v tem trenutku se je vojaška straža vrnila in zapodila večino beguncev nazaj v ječe. Boriti se je morala z golim orožjem proti kaznjencem, ki so napeli vse sile, da bi dosegli svoj namen. Mnogim jetnikom pa se je tekom boja posrečilo uiti čez mejo.

* **Lov na nevarnega tata.** Mehniku Jovanoviću je te dni na Dunaju ukradel neznan tat lepo kolo. K sreči je zapazil tatu ravno pri tatvini in tekel za njim. Med potjo se je tat skril v neko hišo, kjer ga je zasacil v bližini stoječi stražnik. V tem trenutku pa je zbežal tat po stopnicah v podstrešje, od tu pa na streho, kjer se je skril v žleb. Toda stražnik mu je sledil tudi na streho. Tat je skušal ubežati na sosednjo streho, kjer mu je pa neki drugi stražnik zaprl pot in ga aretiral. Aretiranec je pekovski pomočnik Zavezal, ki je bil enkrat že kaznovan radi uboja. Lov po strehi je vzbudil velikansko zanimanje.

* **Umor v bolnici.** V oddelku za umobolne v bolnici v Lipi na Ogrskem so našli mizarja Junkerja mrtvega. V začetku so mislili, da je nesrečno izvršil samomor, toda pozneje se je skazalo, da je bil umorjen. V dvorišču bolnice je bil zaposlen neki delavec, kateremu je umobolni Jakob Heft izmaknil nož in v trenutnem napadu zaklal svojega tovariša mizarja Junkerja.

* **Avtomobilska nesreča.** V bližini Schnelza pri Hamburgu je avtomobil zdravnika Krügerja vsled prehitre vožnje zadel v neko drevo in se popolnoma razbil. Zdravnikova hčerka je obležala na mestu mrtva, on sam in sofer pa sta bila nevarno ranjena. Zdravnikova soproga in njena druga hčerka pa sta bila le lahko ranjena.

* **Aretacije trgovcev z deklicami.** Policijska prefektura v Bukarešti je prišla na sled celemu društvu trgovcev z deklicami, ki so po vsej Rumuniji iskali deklice in jih oddajali v zloglasne hiše. Ti trgovci so imeli tudi zveze z učitelji raznih plesnih šol, kjer so iskali svoje žrtve. Radi tega je policijska prefektura ukazala na nedoločen čas zapreti vse plesne šole. Dosedaj je aretiranih 12 trgovcev z deklicami, pričakujejo se pa še nadaljne aretacije.

* **Velika železniška nezgoda.** Iz Radelifa v Coloradu se poroča, da je tamkaj neki brzovlak v najhujšem teku skočil raz tir. Vozovi so zdrčali v bližnjo reko. 25 oseb je bilo na mestu mrtvih.

* **Razbojniki ugrabili sina milijonarja.** Iz Petrograda se poroča: Pred par dnevi so poročali časopisi, da so armenskemu milijonarju Tagijevu, petrolejskemu kralju v mestu Baku, razbojniki ukradli njegovega 14 letnega sina. Oče je najprej mislil, da je sin neznan kam zbežal, toda šele pozneje je zvedel, da so ga ugrabili razbojniki. Poglavar razbojniške čete, ki je poznan v vseh odtonih krajih, je pisal Tagijevu, da mu vrne sina le pod tem pogojem, če mu pošlje 3 milijone kron.

Lastnik in glavni urednik Milan Plut.
Odgovorni urednik dr. Ivan Lah.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe, 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Šoštanj izvrstno letovišče, cene nizke. — Odgovarja: Olepševalno društvo „Šoštanj“. 107 10—3

Hiša s prostornim dvoriščem, drvarnico in vrtom za eno stavbo blizu kolodvora južne železnice se iz proste roke proda. Poizve se v Jenkovi ulici št. 16. 119/6-1

Priljubeno stanovanje 2 sobi s pritlikinami se takoj odda. Zg. Šiška št. 75. ob glavni cesti. 124/3-1

Pohištvo, dobro ohranjeno, se ceno proda. Breg št. 10, pritličje. 280 3-1

Proda se nova hiša z dobro vpeljano gostilno in mesarijo. Tik hiše je mesnica, klavnica, hlev in pod hišo prostorna klet. Za hišo sadni vrt in vrt za zelenjavo. Hiša je oddaljena par sto korakov od bodočega kolodvora belokranjske železnice. Cena se izve na licu mesta. Anton Jakša, gostilničar in mesar, Gradac, Bela Krajina. 133 3-1

Solnčniki, radi velikanske zaloge po vsaki poljubni ceni. Vidmar, Pred Skofijo 10. 233/10-1

2 nova moderna Seifert-biljarda.

Novo urejena Kavarna „Central“
na sv. Petru nasipu 37
je vso noč odprta.

Solidna postrežba.

Slav. občinstvu se toplo priporoča s spoštovanjem

Štefan Miholič,
kavarnar.

2 nova moderna Seifert-biljarda.

Čemu bi ne pisali

po vzorce sukna
in modnega blaga
za moške obleke
od trdke:

A. Tomec,

razpošiljalec sukna v Humpolcu
na Češkem

če nas to nič ne stane!

Modni salon
Ivane Schiller
Ljubljana,
Sv. Petra cesta št. 31
priporoča vseh vrst
slamnikov.
Sprejema sva popravila.

Kite iz las

po 5, 7, 9 in 12 K. — Barva za lase in brado „Neril“ od dr. Drallea v steklenicah po K 2— velike K 4. Lasne podlage in vse vrste mrežice. Lasulje, brade, šminke in vse drugo za maskiranje priporoča po zmernih cenah S. STRMOLI, brivec in lasničar Ljubljana, Pod Trančo št. 1 (zraven čevljarskega mostu.) Izdelovalnica za vsa lasna dela. Cenik se pošilja na zahtevo zastoj.

Izdelovanje igrač
Ernest Hoffarth jun., Dunaj VIII.,

Pfeilgasse 34.

Vojaške oprave za otroke:

Infanterijska garnitura	K 4.—
Huzarska	obstoječa iz čake, prsnega „ 5.—
Planin. lovcev	oklepa, sablje, patronske „ 5.—
Dragonska	taške, puške v najfinjši „ 5.—
Ulanska	izdeljavi „ 5.—
Telesne straže	„ 6.—

Razpošiljatev po povzetju.

Jutro se prodaja v Trstu
po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Becher ulica Stadion,
Trevisan ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carducci,
Stanič, ulica Molinpiccolo,
Sekovar, Vojašnični trg,
Hrast. Poštni trg,
Mož, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Geršina, Rojan,
Raunacher, Campo Marzio,
Bruna, SS. Martiri,
Ercigoj, ulica Massimiliana,
Rončelj, ulica S. Marco.

Cechimi, ulica dell' Istra,
Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sette Fontane,
Gramaticopulo, ul. Barriera
Spöder, ulica Barriera,
Lavrenčič, Vojašnični trg.
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Bajc, ulica Geppa,
Luzatto, ulica Acquadotto,
Segulin, ulica Industria,
Železnik, Sv. Ivan,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Hreščak, ulica Belvedere.

Nekaj izborna ohranjenih automobilov

vseh velikosti se ceno proda.

Moje ime jamči za solidno in dobro postrežbo. — Zavod za popravilo avtomobilov in trgovina

Ing. JURIJ TMEJ, Dunaj XVII.,

Santergasse 13.

Edina velika izbora najnovejših

svilenih, lister in dežnih plaščev za dame
- kakor kril in najmodernejših bluz. -

Panama klobuki od 6 K naprej

Velika zaloga oblek za gospode in dečke iz
najnovejših chateclais vzorcev.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatović

Ljubljana, Mestni trg 5.

Karla Jelovška

c. kr. dvornega založnika, tovarnarja, veleposestnika l. t. d.

po kratki, mučni bolezni, previdnega s svetotajstvi za umirajoče, danes ob pol 12. uri dopoldne poklicani v boljšo večnost.

Pogreb nepozabnega rajnika se bo vršil v ponedeljek, dne 15. maja ob 4. uri popoldne.

Svete vseh zadušnice se bodo služile v farni cerkvi sv. Pavla. Predraga pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev. Venci se na željo pokojnega hvaležno odklanjajo.

Vrhnika, dne 13. maja 1911.

Ivana Jelovšek,
soproga.

Laška kuhinja

Šelenburgova ulica 7 nasproti glavne pošte. P. n. gostom se priporoča pristno na novo došlo vino Brioni.

Vsak dan razne sveže morske ribe. Danes sardelce, sipe, peresa in mornarski slanički. (Risotto).

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarški mojster

V LJUBLJANI

Sodnijska ulica št. 3

izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Motorno kolo

3 1/2 HP.

dobro ohranjen je naprodaj po nizki ceni pri

R. Worm, Ljubljana, Mestni trg.

Solnčniki,

radi velikanske zaloge po vsaki poljubni ceni.

Jos. Vidmar,

Pred škofijo 19.

Kdor išče ali oddaja kako

službo,

kdor hoče kaj

kupiti ali prodati,

doseže to najlažje, ako

inserira

v Malih oglaših „Jutra“. Za besedo se plača

samo 5 vinarjev.

Podružnica „Jutra“

za Sp. Šiško in okolico

(v Sp. Šiški, Celovška cesta št. 77, v hiši g. Tomažiča) telefon št. 177, sprejema poročila za uredniški del lista, oglase, naročnino itd.

Uradne ure od 8.—12. in od 2.—6.

Cognac

Star, pristen destilat dalmatinskega vina je najboljši sredstvo za

slabotne in rekonvalescente.

Dobi se edino pri trvdki:

BR. NOVAKOVIČ, Ljubljana.

Kunc-ove obleke

so nedosežne glede oblike, izvršitve in cene.

Ljubljana, Dvorni trg 3.

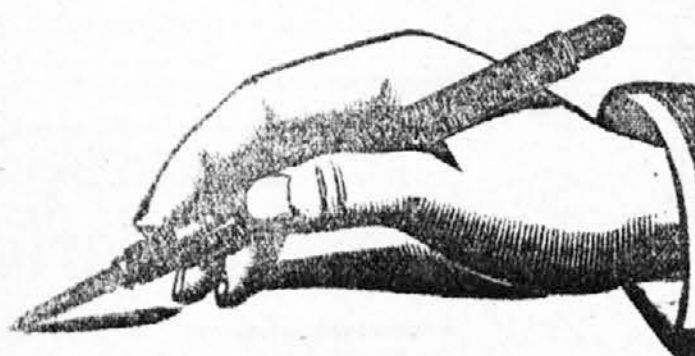
Telefon št. 291.

Najboljše odgovori „Slovenu“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

Čudež ameriške industrije izumljeno je novo

Adirno pero („Maxim,,)

s pisalno pripravo za črnilo in svinčnik.

Ta posebno duhovito sestavljen aparat služi za hitro in gotovo šestevanje in so njegove glavne prednosti ob najpreprostejši uporabi in brezhibnem funkcioniranju: na eni strani veliko razbremenjenje možgan, ker se celo pri zdržema večurnem delu z Maximom ne občuti nobeno živčno utrujenje

ki se sicer tako pogosto opaža; na drugi strani zanesljivost in velik prihranek na času. Cena enemu komadu z lahko umljivim natančnim navodilom K 10-60 po povzetju, ako se vpošlje denar naprej K 10. Dobiva se pri glavnem zastopstvu Em. Erber, Dunaj II./8., Ennsgrasse št. 12. Iq.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani

po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.

Državni kolodvor.

Blaž, Dunajska cesta.

Sever, Krakovski nasip.

Pichler, Kongresni trg.

Češark, Šelenburgova ulica.

Dolenec, Prešernova ulica.

Fuchs, Marije Terezije cesta.

Sajè Dunajska cesta.

Mrzlikar, Sodna ulica.

Šuble, Miklošičeva cesta.

Zupančič, Kolodvorska ulica.

Pirnat, Kolodvorska ulica.

Šenk, Resljeva cesta.

Kotnik, Šiška.

Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.

Košir, Hišlerjeva ulica.

Stiene, Valvazorjev trg.

Sušnik, Rimska cesta.

Ušenlčnik, Židovska ulica.

Kleusteln, Jurčičev trg.

Wisiak, Gosposka ulica.

Kustrin, Breg.

Tenente, Gradaška ulica.

Velkavrh, Sv. Jakoba trg.

Sitar, Florjanska ulica.

Blaznik, Stari trg.

Nagode Mestni trg.

Kane, Sv. Petra cesta.

Treo, Sv. Petra cesta.

Kušar, Sv. Petra cesta.

Podboj, Sv. Petra cesta.

Elsner, Kopitarjeva ulica.

Blizjak, Zaloška cesta.

Remžgar, Zelena jama.

Bič, Zaloška cesta.

Sveteč, Zaloška cesta.

Jamšek, Tržaška cesta.

Štravs, Škofja ulica.

Zadel, Karlovska cesta.

Likar, Glince.

Sterkovič, Dunajska cesta

Glasbena Matica je prvi-

krat izvajala njej poklo-

njeno novo skladbo

Viktorja Parme:

Povodni mož

balada dr. Fr. Prešernova.

Posnetki za klavir se dobe v vseh knjigarnah za ceno K 4.—.

Založila

:: Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani ::

Najbolj varno naložen denar!

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa do 31. dec. 1910 nad 564 milijonov K.

Stanje hranilnih vlog nad 40 milijonov K.

Rezervni zaklad nad 1.200.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica št. 3.

sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po 4 1/4 % brez odbitka. Nevzdignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vlozne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Denar in knjižice se lahko pošiljajo po pošti.

Za varnost naloženega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. Izguba vložnega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi izključena vsaka špekulacija z vloženim denarjem.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnice, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa

Kreditno društvo.

Posoja na zemljišča po 5 % in proti poplačevanju dolga po najmanj 1/4 %. Dolžnik pa more svoj dolg poplačati tudi poprej, ako hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Del. glavnica K 5.000.000

Stritarjeva ulica št. 2.

Rez. fond nad K 610.000

Podružnice v Spljetu, Celoveu, Trstu, Sarajevu in Gorici

priporoča

žrebanje

gl. dobitek

promese na 3 % zem. kred. srečke I. po 6 K

15. maja K 90.000.—

promese na 4 % ogr. hip. srečke po 5 K

15. maja K 40.000.—

promese na ogr. premijske srečke cele po 16 K, polovica 9 K

15. maja K 200.000.—

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti 4 1/2 % obrestovanju.

Narodna kavarna

vsaki dan

svira dunajska

damska godba.

Kolinska cikorija je najboljša!

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Ves čist dobiček se razdeljuje zavarovancem; dosedaj se ga je izplačalo K 2.495.719.—

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reserve in fondi K 54.000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109.356.860-58.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Zavaruje proti tatvini, razbitju ogledal in okenskih plošč.

Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in obnovenjske namene.

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko in litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov.

Lastno založništvo.

Muzikalije.

Telefonska št. 118.

Najmodernejše črke.

Litografija.

— Poštne hranilnice št. 78.307. —